

A lucskai romtemplom

2009 június 23. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Még a vadregényes, felhőkbe vesző hegyek közt rejtőzködő felvidéki tájakon is kevés olyan félreeső, szinte ismeretlen zugot találni, mint amilyen a Cseremosnya-patak völgye a régi Gömör megye nyugati szélén. Kassáról Rozsnyó felé haladva az országos főúton, ott, ahol feltűnik elöttünk Krasznahorka tüneményes vára, a hárskúti elágazással szemközti keskeny úton kell letérni észak felé. Négy Árpád-kori község sorakozik a festői völgyben: Dernő, Kovácsvágása, Lucska és Barka; a mindössze ezeröttszáz lelket számláló kis falvak tisztán magyar lakossága 1938 és 1945 között visszatérhetett az anyaországához. A környék ősi vasbányáiról híres, az 1840-es években az Andrássyak uradalmához tartozó dernői vaskohóban készültek a Lánchíd öntött acél fadarabjai és alkatrészei. (Egy eredeti keresztartót a pesti Közlekedési Múzeum előtt, egy másikat a krasznahorkai vár udvarán őriznek.)

A sebes folyású patak mentén egykor malomkerekek és hámorok sorakoztak, Kovácsvágása neve is a víz mőkötötte vaskalapácsokra utal. A harmadik falu, Lucska meredek hegyoldalba települt. Hatszáz méteres tengerszint feletti magasságban fekvő keskeny utcái, apró házai még magukon viselik az öreg bányászkolónia jegyeit. A község 1409-ben a közeli Tornavár birtokai közé tartozott, ekkor Zsigmond király (1387–1437) Besenyő Pálnak adományozta szolgálataiért. Történetéről kevés adat maradt fenn, inkább az erős helyi hagyomány őrzi, hogy a XV. században ide is befészkeltek magukat a huszita cseh rablók, akiket végül Hunyadi Mátyás (1458–90) takarított ki Felső-Magyarországból.

Lucska tornyos katolikus plébániatemploma és református egyháza az 1800-as évek második felében épült. A falu fölött található templomrom ennél sokkal régebbi keletű. A temető mellett álló, terméskövekből rakott épületet alacsony fal keríti körbe; az erdő délnyugati sarkán emeletnyi magasságig megmaradt négyszögletű bástya akár a husziták idejéből is származhatna, azonban a keletelt, arányos hajóból és egyenes záródású szentélyből álló templom kétségkívül a XIII. század emléke. A nyugati homlokzat előtt keskeny torony maradványa látható, amelybe a hajó felől lehetett belépni. A déli falon lévő félköríves kaput befalazták, ám eredetileg ez volt a templom bejárata. Az enyhén hosszúkás, négyszögű hajót lapos kövekből gondosan falazott, alig észrevehetően csúcsosodó, félkör formájú diadalív választja el a szentélytől. Ez utóbbi zárófalanak sarkait egyenes támpillérek erősítik, az orommagasságig álló harántfal középtengelyében rézsűs ablak tekint keleti irányba. Északon az egykori sekrestye alapjai egészítik ki a jellegzetesen késő román kori építményt.

Szlovák szomszédaink szívesen nevezik hivatalos kiadványaikban is „huszita erődtemplomnak” e szemrevaló emléket, ez a templom azonban már az 1200-as években – Árpád-házi uralkodóink idején – a falu népének istentiszteletét szolgálta. Mint tucatnyi hasonló korú és formájú, szerencsésebb társa szerte Gömörben.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

